AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 110. CLEVELAND, O., SATURDAY MORNING, MAY 9th, 1931. LETO XXXIII—VOL. XXXIII

Profesor Einstein napada Jugoslavijo in njeno sedanjo vlado

Kot poroča "New York Times" od svojega dopisnika v Berlinu, je profesor in znameniti nemški znanstvenik Einstein, podpisal protestno listino napram jugoslovanski vladi, v kateri pravi, da je jugoslovanska vlada direktno odgovorna za umor hrvatskega profesorja Milana Šuflarja, ki je bil zahrbtno umorjen na ulici v Zagrebu tekom meseca februarja. Da je dal profesor Einstein, svetovno znani znanstvenik, svoj podpis na protest proti temu umoru, je nekaj značilnega. Ali je bil profesor napačno poučen ali pa je bil zapeljan v dejstvih. Učenjak kot je profesor Einstein, ki uživa svetovni sloves, je v položaju, da se njegova sodba splošno priznava. V protestu, katerega so poslali razni hrvatski odličnjaki Zvezi za ohranitev pravic malih narodov, se navaja, da je jugoslovanska vlada direktno naročila umor hrvatskega znanstvenika, Milana Šuflaja, ki je bil napaden na javni ulici v Zagrebu in umorjen. In ta protest je podpisal eden največjih znanstvenikov sveta, profesor Einstein. Gotovo je moral imeti dobre podatke, predno je dal svoj podpis na enako listino. In dolžnost jugoslovanske vlade je, da pride nemudoma na dan in pove svoje mnenje. Časopis "New York Times," ki je priznan kot eden prvih časopisov na svetu, ki izhaja vsak dan v milijon iztisih, in ki je priobčil izjavo Einsteina na prvi strani z debelimi črkami, gotovo ne bi priobčili dotične novice, ako bi dvomil o njeni resničnosti. Na vrsti je sedaj jugoslovanska vlada, da pojasni svetu potom časopisja, kaj je resnica na omenjeni težki obdolžitvi.

—o—

Siloviti delavski nemiri v državi Kentucky

Harlan, Ky., 7. maja. — V bližini mesta Evarts, Harlan county, vladajo že več dni veliki delavski nemiri v spopadih med premogarji in deputiji ter med kompanijskimi stražniki. Prišlo je do takih pobojev, da je bil governer prisiljen poslati 300 mož milicije na lice mesta. S seboj vozijo tanke in strojne puške.

Mrs. Ivana Kromar

Kot smo že poročali včeraj je preminula v St. Luke's bolnici ena najbolj poznanih Slovenk v Clevelandu, Mrs. Ivana Kromar, rojena Vesel, stara 50 let, stanujoča na 998 E. 63rd St. Ranjka je bila doma iz Blok. V Ameriki se je nahajala 32 let. Bila je članica društva Napredne Slovenke, SNPJ, društva Srca Marije, staro, društva Marije Magdalene in S. Ženske Zveze. Ranjka je bolehala nekaj tednov. Tu zapušča soproga Johna, štiri sinove, Johna, Antona, Stanleya in Edwarda, dve hčeri, Mrs. Marie Fredericks in Mrs. Jean McCleland, ki se nahaja v New Yorku, dva brata, Franka na E. 185th St. in Charles Vesel ter dve sestri Mrs. Frank Mramor in Mrs. Mike Pikš. Pogreb ranjke se vrši v torek zjutraj ob 9. uri iz hiše žalosti v cerkev sv. Vida pod vodstvom Frank Zakrajšek. Marljivi društveni in družabni delavki naj bo ohranjen iskren spomin pri vseh naših ljudeh, preostali družini pa izrekamo prav iskreno sožalje!

* Delavske plače so se letos v Nemčiji znižale za 7 procentov.

Operna pevca Šubelj in Banovec nastopita skupno prvič v naselbini

V sredo, 13. maja, se obeta slovenskemu Clevelandu zopet izredni dogodek. Ob 8. uri zvečer priredita naša operna in koncertna pevca, tenorist g. Svetozar Banovec in baritonist g. A. Šubelj, prvi skupni koncert v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave. Mnogim je znano, da sta imela velike uspehe s skupnimi nastopi v New Yorku, Chicagi, Milwaukee in drugod. In njiju program bo nadvse zanimiv. Program bo otvorjen s skladbo našega odličnega poeta Mr. Ivan Zormana. Temu sledijo klasične pesmi, operni dueti v maskah in kostumih, ter končno naše narodne pesmice. Ves program se bo prvič izvajal v Clevelandu v tej zasedbi. Na sporedu je tudi prelepa narodna "Oj, Doberdob!" Naj omenimo, da je ta pesem nastala med svetovno vojno. Peli so jo naši slovenski fantje v strelskih jarkih kot žalostinko za našimi padlimi tovariši. Na doberdobski planoti, v Soški dolini, kjer so se bili najstrašnejši boji med bivšo avstrijsko in italijansko armado, je izkrvavel cvet slovenskega naroda. Tej prekrasni pesmi pa sledijo pesmice bolj šegavega značaja. Tudi jako priljubljeni "Dalmatinski šajkaš" je na programu. Ne zamudite te zadnje prilike slišati obadva pevca skupno in prošeni ste, da posetite ta koncert v obilnem številu.

—o—

Dijaki državne Ohio univerze so za štrajk

Columbus, O., 7. maja.. — Dijaki na državni univerzi v tem mestu so pripravljeni na štrajk, ki naj se prične prihodnjo sredo. Dijaki bodo zastavkali, ako dotedaj vodstvo univerze ne prekliče povelja, da se morajo vsi dijaki vojaško vežbati. Dijaki zahtevajo, da je vojaško vežbanje prostovoljno.

Miss Fabian

Kot posebno privlačna točka na programu, ki ga priredijo skupna društva Slovenske Dobrodelne Zveze v Collinwoodu, v nedeljo, bo tudi nastop Miss Emily "Dodo" Fabian, znamenite mlade slovenske plesalke, skupaj z Gladys Glorito, svetovno znano špansko plesalko. Obe krasotici nastopiti v baletnem in drugem plesu, kar bo nekaj posebno privlačnega.

Bivši prosekutor

Odvetniška zbornica v Clevelandu je nasvetovala sodniji, da začne z obravnavo, da se odvzame bivšemu prvemu pomožnemu državnemu pravdniku John Cassidyu pravica odvetništva. Cassidy, republikanec, ki je služil pod Stantonom, je obdolžen, da je nepravilno izvrševal odvetniški poklic in da je zakrivil prestopke proti morali.

Za godbo

Po naselbini pobirajo pooblaščene osebe za prispevke za nekaj inštrumentov, katere potrebujejo pri godbi šolarjev sv. Vida. Kdor more kaj dati, je prav prijazno prošen, da daruje malo svoto. Imena onih dveh, ki največ darujejo, bodo vtisnjena v godbene inštrumente.

Na piknik!

V nedeljo 10. maja se vrši prvi piknik fare sv. Kristine, in sicer na Štrumbljevih prostorih. Lepa nova plesna dvorana, najboljša postrežba, razne tekme in darila, bodo gotovo privabile tisoče posetnikov na ta piknik.

Kako sladke spomine ima mati iz svojih lastnih mladinskih let in iz časov, ko je deca skakljala okoli nje. Jutri je Materinski dan. Poveselite ga s tem, da skažete svoji ljubi materi to ali ono ljubav.

BRATSKA PRIREDITEV ZDRUŽENIH DRUŠTEV SLOVENSKE DOBRODELNE ZVEZE V COLLINWOODU IN LEPA PROSLAVA MATERINSKEGA DNEVA

Dvoje lepih, koristnih, pomembnih prireditev vprizori v nedeljo, 10. maja, slovenska naselbina v Clevelandu. In če smo se kdaj zanimali za naše prireditve v nedeljah, se bomo gotovo v nedeljo. Naša metropola, naši trgovci, naši delavci naj pridejo na dan in pokažejo, da znajo počastiti spominski dan našim slovenskim materam kot tudi, da znajo pokazati svoje simpatije onim, ki so radi brezposelnosti zaostali s svojimi prispevki pri svojih podpornih društvih.

Nad vse lep program priredijo združena društva Slovenske Dobrodelne Zveze v Collinwoodu v nedeljo. Kot oznanjeno se vrši ta prireditev v podporo članov SDZ., da se plača njih asesmente. Program je sijajen, kajti združile so se skoro vse domače umetniške moči, da pomagajo. In kot nam naznanja Mr. Durn, se bo program vršil kot sledi na tem mestu:

Najprvo bo pozdravni govor vsem navzočim. In glejte, da vas bo vseh skupaj 2,000. Takoj potem nastopi glavni tajnik S. D. Zveze, brat Primož Kogoj, ki bo že po domače povedal iz lastne skušnje kako in kaj. Sledi živa slika, katero aranžira g. Vinko Coff. Potem pa nastopi pevski zbor društva "Soča."

Dr. Wm. J. Lausche. vodja radio programa, nastopi v prihodnji točki s sijajno piano točko. In seveda sledita njemu Josephine Lausche-Welf in Mary Udovich, ki bosta zapeli nekaj najlepših pesmic s spremljevanjem dr. Wm. Lauscheta.

In da bo petje še toliko bolj prijetno je naš tenorist g. Louis Belle obljubil, da zapoje nekaj melodij, katere boste z največjim veseljem poslušali. S svojim lepim in odličnim altom bo pa pripomogla Mrs. Mary Ivanush, da bo program toliko bolj bogat.

Pa naš France Plut! Njegov bariton bo donel po dvorani kot glas škrjančka. Klubov kvartet pevskega zbora "Zarja" bo pripomogel po svoje, da bo program toliko bolj uspel. In povrhu vsega tega nastopi še naraščaj Collinwooda, in menda vendar ne bo rojaka, ki bi zamudil ta program, ki se vrši v tako dobrodelen namen.

Takoj po programu se vrši razdelitev daril. Toliko daril ni bilo še nikdar na nobeni prireditvi, odkar pomni slovenska naselbina v Clevelandu. Nad 100 daril bodo deležni oni, ki pridejo. Po razdelitvi daril se vrši ples v spodnji dvorani. Igrali bodo Simončič igralci, ki so znani pod imenom "Harmony Aces." Vsi rojaki, ki čutite, da je potrebno, da naredimo nekaj za naše brezposelne, pridite v nedeljo v Slov. Delavski Dom na Waterloo Rd.

Druga velika prireditev v nedeljo bo pa "Materinska proslava," katero priredi društvo "Orel" v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave. V nedeljo je Materinski dan. In društvo "Orel" je znalo vsako leto prirediti tako prisrčno in iskreno proslavo našim slovenskim materam, da bodo naše mamice s svojimi otroci in možmi gotovo navzoče v nedeljo v S. N. Domu.

Telovadba otročičev naših, petje, deklamacija, počast materam, lepa igra, tamburaški nastop, vse to bo gotovo privabilo naše ljudi, da v največjem številu posetijo nedeljsko prireditev "Orla" v Slovenskem Narodnem Domu. že več let je "Orel" proslavljal "Materinski Dan," in letos je društvo priredilo izvanredno krasni program v počast našim slovenskim mamicam. Ne ostanite doma, pridite zvečer v nedeljo v Narodni Dom, imeli boste zabavo in užitek kot ga ne morete dobiti skozi celo leto.

* Ples z nagradami se priredi v soboto v J. S. Domu na Recher Ave., v korist cerkve sv. Pavla na Chardon Rd.

Pet otrok ubitih v busu na železniški progi

Merced, California, 8. maja. Šolski bus, ki je vozil otroke iz šole, je bil zadet na progi Santa Fe železnice v tem mestu od vlaka, pri čemur je bilo pet otrok ubitih in več ranjenih. Najbrž bodo umrli še štirje nadaljni otroci kot voznik šolskega busa. 40 otrok je bilo v busu, ko se je pripetila nesreča. Voznik busa je zavozil preko proge, dasi je varnostni signal kazal, da naj čaka. Vlak je zadel v bus s tako silo, da se je slišalo miljo okoli. Vlekel je drobce razbitega busa 50 čevljev s seboj, predno se je mogel ustaviti, dasi je vlak vozil preko križišča komaj osem milj na uro. Nesreča je povzročila med prebivalstvom silno vznemirjenje.

Ljudje imajo denar

Dne 3. julija se vrši v Clevelandu rokoborba za prvenstvo med Nemcem Schmellingom in Amerikancem Striblingom. Dasi je še dva meseca do rokoborbe, pa je prodanih že za $200,000 vstopnic, in prerokuje se, da bo znašala vstopnina $1,500,000. Rokoborba se bo vršila v novem stadionu, kjer je prostora za 100,000 oseb. Vstopnice so po $25.00 in nekatere nekoliko cenejše. Ljudje imajo denar!

Vrednost zemljišč

Vrednost zemljišč v Clevelandu, se je glasom izjave Robert Binghama, ki je ekspert za Guardian Trust Co., ene največjih bank v Clevelandu, zadnje mesece precej zvišala. Zemlja vredna v januarju, letos, $1,000, je danes vredna $1,300.00. Mr. Bingham pravi, da bodo cene posestvom stalno naraščale.

K smrti Mrs. Kromar

Članicam podružnice št. 25 S. Ženske Zveze se naznanja, da je umrla sestra Ivana Kromar, 998 E. 63rd St. Prošene so, da se zberejo k molitvi na domu ranjke v soboto, 9. maja ob pol sedmi uri zvečer.

Senator Bulkley dobiva avtoriteto med demokrati Amerike

Cleveland, Ohio, 8. maja. Govor zveznega senatorja Robert J. Bulkleya ob priliki Jefferson banketa, ki se je vršil včeraj v Clevelandu, je vzbudil pozornost ne samo demokratov v Clevelandu in v državi Ohio, pač pa po vseh Zedinjenih državah. Nad en tisoč prominentnih demokratov je bilo navzočih pri letnem banketu, ko se praznuje vsako leto v vseh mestih Zedinjenih držav spomin na največjega demokrata, ljudskega zagovornika in očeta ameriške demokracije — bivšega predsednika Jeffersona, ki je učil, da vlada nima nobene pravice, ako ista pravica ne pride od naroda samega, z narodnim dovoljenjem. Nasproti temu učijo republikanci, da je vlada vse, narod pa samo sredstvo, s katerim se vzdržuje vlada. Demokratični senator Bulkley je s svojim govorom tekom banketa povzročil, da je navzočih 1,000 gostov skočilo na noge in urnebesno ploskalo senatorju Bulkleyu, ko je povedal direktno, da je prohibicija kriva brezposelnosti, da je prohibicija kriva zločinov, umorov, hinavščine, grafta, korupcije in vsega neznosnega položaja, kot prevladuje danes po Zedinjenih državah pod republikansko vlado, in katero prohibicijo so upeljali republikanci, da so iz nje naredili stotisoče milijone dolarjev. Na banketu so bili navzoči governer White, ki je z zanimanjem poslušal besede Bulkleya, navzoč je bil Newton D. Baker, bivši vojni tajnik v kabinetu predsednika Wilsona in mnogo prominentnih demokratov iz vse Amerike. Med njimi tudi nekaj suhačev, katerim odkrite in iskrene besede senatorja Bulkleya še danes zvenijo v ušesih.

—o—

Rojstva v Zedinjenih državah ponehujejo

Washington, 8. maja. E. D. Baker, ekspert poljedelskega oddelka vlade je izjavil v svojem govoru pred Mednarodno trgovsko zbornico, da število rojstev ponehuje v Ameriki. Ako ne bo več porodov ali ako se naseljencem ne bo pripustilo v deželo, tedaj bo zaznamovati pri prihodnjem ljudskem štetju znatno zmanjšanje prebivalstva.

Prvi piknik

Farani cerkve sv. Kristine priredijo v nedeljo na Štrumbljevih prostorih svoj prvi piknik. Poleg kanadčana in ohajčana se vam bo postreglo tudi s par sto kokoši, pa razne dirke in druge zabave vam bodo delale kratek čas. Igrala bo tudi prvovrstna kodba za plesaželjne. Mnogo lepih dobitkov je na razpolago. Le pridite, od blizu in daleč!

Eddie Simončič

Kjerkoli se gre za kako dobro stvar Hojerjevih nikdar ne pogrešamo. Tako se nam naznanja, da bo pri nedeljski prireditvi za brezposelne v S. Del. Domu na Waterloo Rd. nastopil tudi Eddie Simončič, p. d. Hojerjev, ki bo igral na harmoniko. Eddie Simončič vam je zlasti znan od slovenskega radio programa.

Iz domovine

V Trpčanah pri Ilirski Bistrici je umrl 10. marca Anton Prosen, sin Mrs. Ivane Potočnik, 984 Rondell Rd.

* Sovjetska vlada je dala včeraj obglaviti 22 visokih ukrajinskih uradnikov.

Ponoven škandal v hooverijanski politiki napram južnim demokratom

Washington, 8. maja. Še lansko leto je posebni senatni odbor poklical protestantovskega škofa Cannona iz južnih držav, da priča glede korupcije tekom predsedniške kampanje v letu 1928, ko so republikanci s silnimi milijoni podkupili mnogo tisoč južnih demokratov, da volijo proti Al Smithu, demokratičnemu kandidatu za predsednika, iz vzroka, ker je bil Al Smith katoličan. Senator Nye je bil načelnik senatnega odbora, ki je preiskoval vso zadevo. Eden glavnih faktorjev v tem narodnem volivnem škandalu je bil škof Cannon, ki je prejel silno visoke svote denarja, da je uporabil svoj vpliv in prigovarjal demokratom, da volijo republikanca — Hooverja. Zaporedne preiskave in obravnave proti škofu Cannonu niso pomagale ničesar. Ko so pa poklicali tajnico škofa, Miss Ado L. Burroughs, na pričevanje, je slednja javila, da ne bo pričala, kako je dobil njen škof $65,000 od znanega republikanskega glavarja v državi New York, nakar je nastala sveta jeza v senatnem preiskovalnem odboru. Ker tajnica škofa, Ada Burroughs, neče prostovoljno priti pred senatni odbor in pričati, je načelnik preiskovalnega odbora, senator Nye, dal povelje, da se aretira dotično tajnico in privede pred preiskovalni odbor, da bo pričala, kaj je njej znano o volivnih sleparijah. Omenjena Miss Burroughs je bila tekom predsedniške kampanje v letu 1928 blagajnica škofa Cannona, v boju proti Al Smithu. Skozi njene roke je šel ves denar, ki se je na sleparski način, kot trdi senator Nye, ki je sam republikanec, vporabil, da so se kradli glasovi Al Smithu in pripisovali Hooverju. Lepe novice bomo tozadevno še slišali.

—o—

Anglija zahteva od Rusov, da vrnejo srebro

Stockholm, 8. maja. Angleški poslanik v Moskvi je danes izročil noto angleške vlade ruskemu zunanjemu komisarju Litvinovu, v kateri se zahteva od boljševiške vlade, da vrne srebrno namizno posodo, ki je bila odnešena iz poslopja angleškega poslaništva v Leningradu, in katero posodo so te dni opazili na nekem banketu, katerega so se udeležili prominentni boljševiki. Ruski zunanji minister je odvrnil, da je omenjena posoda lastnina ruske vlade, toda angleška vlada lahko zadevo prinese pred sodnijo.

Ali možgani mislijo?

Sporoča se nam, da bo v nedeljo, 10. maja, v slovenski cerkvi v Collinwoodu posebna prilika za prijatelje in nasprotnike krščanstva. Predmet govoru bo: "Ali imaš dušo?" In "Ali možgani mislijo?" Govor bo razširjen po cerkvi potom mikrofonov. Bo zanimivo. Pridite!

Kandidat za zbornico

Sporoča se nam, da je Mr. Anton Vehovec iz Nottinghama, vzel kandidaturo za mestno zbornico iz 4. distrikta. Podrobneje o tem še poročamo. Mr. Vehovec je kandidiral že dvakrat in je pri zadnjih volitvah dobil 2,800 glasov.

*Znameniti nemški zrakoplov "Do-X" je nastopil plovbo proti Južni Ameriki.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto ....$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00
Za Evropo celo leto $7.00, pol leta $3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljatve naslovite: Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 110. Sat., May 9th, 1931.

Materinski dan

Bil je veliki demokratični predsednik Zedinjenih držav, Woodrow Wilson, ki je v letu 1914 proglasil drugo nedeljo v mesecu kot dan posvečen našim materam. Odtedaj so narodi skoro vsega sveta upeljali enak praznik — praznik posvečen našim materam. Saj lepše ne more biti posvečen kak dan temu ali onemu zemljanu kot da je posvečen materi.

Namesto našega članka ob priliki "Materinskega dneva," ki ga praznujemo jutri, naj prinesemo na tem mestu krasno spominčico ob obletnici smrti njene matere, ko jo je napisala Francka Zupančič, ki piše tako mehkobno in čuteče o materi:

"Pomlad! Nikdar niso bile večerne zarje lepše in svetlejše kot v oni, lanski probujajoči se pomladi, polni sladkih slutenj, napovedujočih sladke sanje in čudesa. Na večernem nebu so škrlatni hribi oblakov, plameneči vulkani, zlatoobrobljene lise zarje, rožni oblački, prešinjeni od zlatorumenega solnca. V slednjem očesu je sijaj, solnčni svit, vse polno tajinstvenih slutenj . . . toda, pomlad, mene si varala, o da bi te nikdar ne bilo! . . . Mati, mati moja!

"Cvetje one prelestne pomladi, ki je oni globokožalni dan krilo tvojo svežo gomilo kot s tančico hvaležne ljubavi, cvetje pomladi, vse je ovenelo, uvelo. A sveža še ni pekoča je bol mojega srca. Mati, majka, mamica! Tvoj klic mi privablja roso v oči . . . Spomin na te mi žari in me žge v dušo. . .

Mati, mati nepozabna! Prva pomlad je tu, odkar praznujemo Materinski dan, in si bila položena v grob. Pomlad ti je vsa bujna okrasila gomilo s cvetjem, in kmalu bo prelestno poletje žarelo nad njo. Jesen ti jo bo viharno obsula s trudnim, rumenim listjem, in zima te je že tudi krila s snežnobelim plaščem.

"Že počivaš mirno v grobu, majka draga in ljubezniva! Skoro, kmalu bo vnovič plakaje zažvrgolel škrjanček in slavček svojo popevčico, v počast tihemu senu, v katerega si se podala. Oj, sladka ,otožno-sladka pesem škrjančka, kot je bila pesem tvoja, mati, ki si mi jo pela ob zibelki, in dalje, ki je donela tako ljubezni polno in mi še odmeva v srcu!

"Pesem tvoja, ki si mi jo pela ob napornem dnevnem delu, bolesti in radosti polna pesem! Ob tvojih nogah smo sedeli in prisluškovali. S teboj smo čutili bol tvojega materinskega srca, dasi tedaj še nismo razumeli vsega in nam je bilo nekako tuje. Toda brezskrbna je bila moja mladost v tvojem mehkem objemu.

"Tebi pa se je, oh žal, utrnila mnogokrat pregrenka solza in polzela kot biser po tvojem trpečem obrazu, polzela in porosila moje lice. Oh, bila je pekoča kot ogenj, mrzla kot led, žgoča kot požar . . . In pritisnila in privila si me na srce, na tvoje zlato srce, toda samo nebo je umelo tvojo pesem, tvojo bol! Oj, pesem tvoja, majka, naj mi doni vse življenje in naj odmeva do groba . . .

"Tam v bregu za tvojim tihim domom že cvete prva divja črešnja. Vejico nežnega cvetja odtrgam danes in ti jo položim na gomilo . . . cvet spomina. Mamica, tvoj spomin! Ne morem si nikdar dovolj dolgo in nikdar dosti dolgo obnavljati in predstavljati tvoje podobe, vendar pa mi siplje blagoslov tvoj, mati!

"Nočem in ne mislim opisovati tvojega življenja in tebe, mamica, ne govoriti o tebi, ker ljubosumno hranim spomin nate in . . . preskromna si bila — ti, mati moja — velika v ljubezni tvoji. Tvoje največje je bilo tvoje življenje trdih žrtev in žgoče bolesti. Bila si mi tih blagoslov in brezmejna ljubav, sama sebe zatajujoča, ljubezen, ki ne meri in ne tehta, ki posega po lastni srčni krvi in se s čelom dotika zvzed, ljubezen, ki vzpenja mostove čez neskočne prepade. . . . . .

"A danes, ko sta delavni tvoji roki sklenjeni k večnemu počitku, ko tvoje zlato materinsko srce ne bije več v tožni skrbi in ljubezni, ampak je umirjeno za vedno, danes, danes, majka, ti poklanjam samo vejico divnega cveta v spomin, ker le trudna po težkih, žrtve polnih dneh si me zapustila — ti srcu mojemu nenadomestljiva mati!

"Glej vejico spomina, belo-cvetočo vejico, kajti tebi so cvetele samo rdeče trnjeve rože . . . glej, mama, vejico belo, vejico ljubavi, cvet zvestega spomina!"

D O P I S I

Cleveland, O.—Prav na kratko bi rad odgovoril dopisniku iz Barbertona v G. N., ki se je podpisal z veliko začetno črko X. Gradivo, iz katerega je X. ustvaril tisti dopis, je dobil iz popolnoma napačnih virov, ali pa si je vso stvar sam namenoma napačno tolmačil. Zato je morda dobro, da se stvar izčisti, da dobi vsak svoje in da ne bo šlo vse na hrbet ene osebe, ki je, mimogrede omenjeno, pri stvari popolnoma nedolžna.

Pisal bom kar naravnost in ne bom skrival svojega imena pod kakimi X. Torej vsa stvar se je začela tako-le: Ko je ga. A. P. sprejela obvestilo, da je društvo Zvon pripravljeno obdržavati koncert v prijazni naselbini Barberton, je sama ukrepala samo to: kakšnega sredstva se poslužiti, da bi šla kolikor mogoče vsa naselbina gostom iz Clevelanda na roke. Zato ji pride na misel nenapačna ideja in mi je sporočila sledeče:

"Z gotovimi odličnimi osebami sem že govorila, da bo naselbina v celoti pozdravila vaš obisk in bomo skušali urediti tako, da bodo za koncert delovala tri ali štiri društva v naši naselbini. Čisti prebitek koncerta naj bi se razdelil za asesment brezposelnih. Tozadevno imamo sestanek v torek 28. aprila. Izid tega sestanka vam sporočim pozneje."

Kaj se kuje v Barbertonu, sem mimogrede omenil uredniku A. D., ki je smatral to za dobro novico in jo objavil v listu s pripombo: Lepa novica za naselbino Barberton. Torej naj vzame X. na znanje, da poročevalka iz Barbertona ni poslala te novice v list, ampak sem jo jaz povedal uredniku.

Nihče pa ni premislil o težkočah in velikih stroških za "večerjo" in drugo, kot piše X. Ga. P. ni zakrivila popolnoma ničesar drugega, kot da je sprožila idejo o koncertu in to iz jako blagega in nesebičnega namena: da se odpomore brezposelnim. Jaz sem pa kriv v toliko, da sem stvar povedal uredniku A. D. On je pa zakrivil toliko, da jo je dal v javnost.

Torej ker ni bilo v tem oziru še nič definitivno odločenega, sem zelo hvaležen X., da je natančno poudarjal, kakšne posledice bi lahko nastale iz te neprevidnosti: naselbina bi bila oropana za najmanj sto dolarjev, brezposelnim gotovo ne bi bilo nič pomagano — torej neizogibna izguba. Zato je dobro, da greste previdno svojo pot naprej in ne delajte si nepotrebnih stroškov.

Za pravočasno opozorilo sem pa dopisniku X., zelo hvaležen in mu izrekam v imenu društva "Zvon" najlepšo zahvalo.

P. K.

Cleveland, O.—Zahvaljujemo se za izvrstni radio program zadnjo nedeljo, ki so ga priredili Špehek in njegova družba. Bilo je izvrstno petje, kakor tudi godba. Tudi oznanjevalec je dobro govoril. Želeli bi vas še slišati! Pozdrav vsem skupaj,

Alois Fink, Anton Tomšič, A. Pozelnik, Joe Somrak.

Euclid, O.—Nekoliko bi radi pisali o naših veselicah, katere se bodo vršile pri nas v beli Ljubljani 30. in 31. maja. Poroko smo že imeli, kakor se spominjate, krstije pa še ne. In kjer je poroka, mora biti tudi krst, zato bomo imeli krst v naši novi Ljubljani. Takrat bomo imeli tudi razvitje zastave ameriških Jugoslovanov.

Naš kraj je najboljši v vsem Cuyahoga countyju za naseljevanje Jugoslovanov. Mnogo se jih je že naselilo tukaj in se še vedno novi naseljujejo. Kraj smo imenovali "Ljubljano," da imamo tako vsaj spomin na svojo rojstno domovino. Danes je ena tretina vseh Slovencev in Hrvatov naseljenih tukaj. Spominjamo se naših pionirjev, ki so se prvi naselili tukaj. Pri tem ne smemo pozabiti na ranjkega Anton Kosa, ki je bil ustanovitelj društva Zavedni Sosedje in ustanovitelj našega društvenega doma. Bil je dober član jednote, dober naprednjak in mož poštenjak. Bodi mu lahka ameriška zemlja!

Imamo pa tudi druge in eden izmed teh je Andrej Grl. On je ustanovil društvo Slovenski dom št. 6 SDZ. Mr. Grl letos kandidira za ljubljanskega župana. On je bil tudi ustanovitelj našega društvenega doma. Vsi moramo gledati na to in delovati, da bo Grl naš prihodnji župan, ker je edino on, ki zasluži biti ljubljanski župan.

Tudi moram poročati o našem Gospodinjskem odseku, ki lepo napreduje. Gospa Leskovec, prej Kos, je predsednica Gospodinjskega odseka. Njej pa pomagajo tudi druge žene in dekleta in skupno delajo za napredek našega doma. Hvala jim lepa za njih trud in naprej z delom!

Moramo pa poročati, da imamo še drugega kandidata za župana, to je gospa Leskovec, ki hoče biti izvoljena županja za našo novo Ljubljano. Ona je ena najstarejših naseljenk v Euclid, O. in je poznana prodajalka v prodajalni na 200. cesti in Lindbergh Ave., če se ne motim, celih 28 let. Tudi njo priporočamo, da jo podpirate.

Kadar pride k vam pa kandidatinja, ki že drugič kandidira, to je Miss Dorothy Zele, vam priporočamo, da je ne pustite oditi prazno od hiše in pridno sezite po tiketih. Ona je ena tistih deklet, ki se zavedajo, da so slovenske krvi in ki pri vsaki priliki deluje za naš skupni napredek.

Imamo pa še enega kandidata in to je brat Hrvat, Vinko Mazich. On je navdušen za naš društveni dom in je njega predsednik. Njega je postavil direktorij za kandidata za ljubljanskega župana. On je vsikdar navdušen za dobro stvar, bodisi za dom ali za kako drugo stvar. Zato smo pa mi sklenili, da ga podpiramo in priporočamo po vsej naši naselbini.

Za "Miss Ljubljano" kandidira Miss Ana Juratovec. Ona se veliko trudi, zato vzemite tikete tudi od nje. Ona je še mlada, zato dajte veselje dekletu in tudi ona vas ne bo pozabila.

Naš maršal pa je Mr. A. F. Svetek, mož poštenjak in zelo aktiven v vseh ozirih.

Apeliramo tudi na vse delavce, ki so v odboru za veselico, da bodo aktivni in da bodo prijeli za vsako delo. Priporočam se vsem Jugoslovanom, da nas obiščejo na 30. in 31. maja. To bo nekaj, kar še ni bilo v našem Euclidu do sedaj. Zadovoljni boste vsi — mladi in stari.

Za direktorij:

V. Mazich, predsednik, **Valentin Turk**, tajnik.

Cleveland, O.—ZAHVALA.—V dolžnost si štejem, da se zahvalim vsem, ki so me obiskovali v bolnici za časa moje bolezni. Hvala lepa za cvetlice in tudi za vsak najmanjši dar. Posebno pa se zahvaljujem moji svakinji Mrs. Šarcl, ki je darovala poticо mojim otrokom za velikonočne praznike. Hvala lepa Mr. Ogrinc za torto in Miss Trškan za poticо. Hvala mojim sosedom, kar ste dobrega storili mojim otrokom za časa moje odsotnosti. Ne smem pa pozabiti mojega zdravnika dr. Škurja. Njemu se imam zahvaliti, da sem ozdravela. Imela sem hudo in nevarno bolezen in gotovo sem mislila, da se bom preselila v večnost in isto je m i s l i l tudi vsak, ki me je videl. In doktor škur me je pa ozdravil. Zato ga vsakemu toplo priporočam v slučaju potrebe.

Mary Auguštin.

Lorain, O. — Poročati želim o čarovniški predstavi, katero je tu priredil Mr. John J. Grdina s svojo družbo v Slovenskem narodnem domu za korist slovenske cerkve sv. Cirila in Metoda.

Mnogo smo čuli o čarovništvu Mr. Grdina, ali sedaj smo prepričani, da je res pravi čarovnik, kajti začaral je Loraančane tako, da so napolnili veliko dvorano Narodnega doma do zadnjega kotička in menda je bilo to prvič, kar stoji Slovenski narodni dom. Njegova predstava je bila tako zanimiva, da nas je peljal iz enega presenečenja v drugo, posebno pa se je mladina čudila Mr. Grdini, ki je razkladal in tolmačil svoje čarovnije v slovenskem in angleškem jeziku tako, da ga je lahko vsak razumel. Obiskali so nas pa tudi mnogi odlični Amerikanci, ki so se prav tako čudili čarovnijam Mr. Grdina, ki je res pravi umetnik v svoji stroki. Tudi njegovi pomočniki so bili vsi pravi mojstri v igranju, ki so mu pomagali pri predstavi. Hitro je šlo vse in čas je hitro tekel naprej. Po čarovniški predstavi je bila kratka igra, katero so igrali Mr. Math Grdina, Mrs. Anna Jakšič in Mr. F. J. Drasler; igra je povzročila mnogo smeha in veselja, ker je bila v resnici prav zabavna za vse. Pozna pa se tem igralcem, da so res mojstri, kajti igrali so res izborno.

Za temi so nastopili pevci, in sicer: Miss Molly Kozely, Mrs. Alice Grdina-Vidmar, Mr. Louis Grdina in Mrs. Mitzie Grdina; na glasovir sta jih spremljali Miss Anna Erste in Miss Albina Wahčič. Vse to opisati, mi je nemogoče, ker nisem kritik in je to zame pretežko, pripomniti pa moram, da so pravi umetniki v petju, kajti občinstvo jim je prirejalo burne ovacije in jim ploskalo, da je kar grmelo po dvorani. In zaslužili so to, kajti priredili so nam tako lep in zabaven večer, da ga Slovenci v Lorainu ne bomo tako kmalu pozabili.

Po igri je Mr. Grdina predstavil z odra občinstvu vso svojo družbo, kateri je občinstvo priredilo velike ovacije in ploskanja ni bilo ne konca ne kraja. Naš domači župnik Rev. L. Virant se je nato zahvalil Mr. Grdini in njegovi družbi za njih trud in naklonjenost, ko so nam priredili tako lepo predstavo, in to popolnoma brezplačno, v korist naše slovenske cerkve sv. Cirila in Metoda v Lorainu. G. župnik je pripomnil, da je Mr. Grdina res pravi čarovnik, ki je začaral Loraančane, da so v tako slabih časih napolnili dvorano, nakar se je zahvalil tudi faranom za njih požrtvovalnost. Lepo je bilo videti, ko je bila dvorana napolnjena kot nikdar prej. — Prepričan sem, da ni bilo nikomur žal, ki je posetil prireditev ta večer. Upamo pa, da bomo imeli zopet čast videti Mr. Grdina in njegovo družbo v naši sredi, a do takrat pa — na svidenje.

S.

KONVENCIJA S. D. Z. IN DRUGO

Mislim da vse članstvo Slovenske Dobrodelne Zveze ve, da se bo v tem letu vršila konvencija. Kaj se bo pa sklenilo na tej konvenciji, tega pa noben ne ve, Zato je pa potrebno poprej nekoliko debatirati, da bo članstvo vedelo o čem se bo na konvenciji ukrepalo, da ne bo potem kake kritike, Kar se bo na konvenciji sklenilo, bo veljavno za tri leta.

Eden največjih problemov bo sklad izvanredne podpore v slučaju brezposelnosti. Eni bodo mogoče za, drugi proti, kot je navada pri vsakem predlogu. Jaz ne priporočam, da bi se za to kaj asesment zvišal. Kaj bi rekli k zvišanju asesmenta tisti člani, ki vedno pošteno in o pravem času plačajo svoj asesment? Sedaj naj bi jim prišle pa še kake naklade za take člane, ki so sami krivi, da sedaj ne morejo plačevati asesmenta. V dobrih časih, ko se je delalo, so jih morali hoditi bossi s postelj vlačit, da so šli delat. Takrat niso vedeli, da po lepem vremenu pride slabo. In vem, da bo ravno tako, kadar pridejo zopet dobri časi, ker kdor delo mrzi, ga mrzi v dobrih in slabih časih.

Ne rečem, da so vsi taki. Veliko jih je, ki so dobri gospodarji in pridni delavci, pa so jih razne nesreče teple: bolezen, velika družina in drugo. Kaj takega nas pa lahko vse doleti. Za take reveže je treba pa v resnici nekaj ukreniti, da se jim pomaga v slučaju brezposelnosti.

Tako sva z našim predsednikom rešetala to stvar, kje bi se vzel denar za ta sklad, da bi ne bilo treba asesmenta povišati in da ne bodo prizadeti tisti člani, ki vestno plačujejo svoj asesment. Prišla sva do zaključka, da bi se denar ne mogel nikjer drugje vzeti, kot iz bolniškega sklada. Naš predsednik pravi, da bi sem tam vzelo deset do 12 tisoč dolarjev. Seve, to se bo videlo na konvenciji, kako bo ta sklad močan.

Jaz sem pa mnenja, da bi se znižalo plačevanje v onemogli sklad na dva centa in sem tudi prepričan, da ga tudi en cent obdrži, vsaj za prihodnja tri leta. Saj vidite, da večina ljudi umira med 40. in 50. letom. Malo jih dočaka 60. leto. Ali koliko jih bo v resnici onemoglih ali potrebnih te podpore? Tako bi šlo 8 ali 9 centov v sklad za brezposelne, s čimur bi se veliko članov obdržalo pri naši Zvezi.

Morda sem na napačnem potu, zato želim, da se začne članstvo oglaševati v glasilu Ameriška Domovina, da b o m o spoznali mnenje vseh.

Pa še nekaj glede splošnega glasila. Jaz sem proti splošnemu ali lastnemu glasilu in je skoro vse članstvo našega društva. Mi smo odglasovali vpričo glavnega predsednika 90% proti lastnemu glasilu. Vzemimo na primer moj slučaj. Drugo leto oktobra meseca, ako bomo vsi živi in zdravi, nas bo pet v odraslem oddelku. Ako bi plačevali 10c mesečno od vsakega člana za glasilo, bi to zneslo na leto $6.00. Za to bi dobil 52 tednov po eno glasilo, ker vseh pet bi jih ne rabil. Ali nisem na boljšem, ako dam $6.00 in dobim vsak dan novice? Le prepričani bodite, da je tako boljše kot je sedaj. Kdor se zanima za Zvezine stvari in objave, si bo že pomagal, da jih bo dobil v roke.

Z bratskim pozdravom,

Fr. Stemberger,
tajnik društva Naš Dom,
št. 50 S. D. Z.

ZNAMENITE IZKOPNINE STARIH SLOVANOV

Dva ameriška muzeja, Harvard univerze in Pennsylvanijske univerze, sta bila poslala na Čehoslovaško ekspedicijo, ki naj tam zasleduje prastare naselbine. Ta ekspedicija se je pred nekaj dnevi vrnila v Ameriko in poroča sedaj o svojem velikem uspehu. Ekspedicija je prinesla seboj mnogo predmetov, katere je izkopala na Čehoslovaškem. Ekspediciji sta načeljevala profesorja dr. V. J. Fewkes in Robert Ehrich, ki podajata ameriški javnosti zanimive stvari o tem raziskovanju predzgodovinske dobe.

Začeli so kopati na malem holcu blizu Homolke na Češkem in posrečilo se jim je, da so odkrili staro naselbino, katera je bila tam, po cenitvi profesorjev, pred 4000 leti, v novi kameniti dobi. Dasi je les, iz katerega so bile narejene koče, zdrobljen v prah, pa se v kamnu dobro poznajo luknje, kjer so imeli takratni naseljenci svoje kleti. Dobilo se je razno orodje in orožje, toda malo tega je bilo delano iz kovine, ampak iz kosti in kamenja. Biti pa so morali takratni prebivalci izvrstni izdelovalci razne glinaste posode, ker je ekspedicija prinesla seboj nekaj krasnih eksemplarjev iste.

Hiše v tej stari naselbini so bile postavljene v velikem krogu, sredi je bil pa odprt prostor, katerega so najbrže rabili za razna zborovanja. Okrog naselbine je bila postavljena močna stokada iz debelih brun, ki je branila naselbino pred raznimi napadi.

Ekspedicija pa ni mogla izslediti pokopališča iz takratnih časov. Odkrili so pač vrsto grobov in okostnjakov, toda sodi se, da niso stari nad 3,000 let, in da so pripadali kakemu slovanskemu plemenu, ki je posedlo te kraje. Nameravajo pa ponovno iskati grobove te originalne naselbine enkrat pozneje, ker morajo biti nekje v bližini.

Ta najdba stare naselbine pri Homolki je vzbudila veliko zanimanja v učenjaških krogih Evrope, ker je prva take starosti. Ekspedicija namerava ponovno odpotovati na Češko, obenem pa bo obiskala tudi Jugoslavijo, ker tudi tam upa dobiti in izkopati razne zanimivosti iz pretekle dobe. —

---

* Komunisti so požgali most preko reke Bug na Poljskem.

* Fašisti so pri zadnjih volitvah v Nemčiji zopet zmagali.

Če verjamete al' pa ne.

Kaj praviš, Jaka, kaj je za en vranč, da ne morem cele noči spati? Ti morda misliš, da radi svojega dedca, če malo kje pomarjaša, ampak to ni vzrok. Ampak da ne boš ugibal, ti bom pa kar povedala, da mi je tisti Rudi Novak, prodajalec sadja po newburških ulicah, zmešal glavo. (Oho!). V nedeljo priredi namreč on piknik na Goriškovih farmah in bo dal nagrado oni ženski, ki bo uganila, koliko je fižolov v neki veliki posodi. In sedaj mi ta fižol jemlje spanec. (Tudi meni je jemal spanec fižol, ampak oni, ki sem ga pojedel. Op. Jakata). Ampak po dolgem premišljevanju sem prišla do zaključka, da edino ti, Jaka, bi vedel, koliko bi šlo fižola v tak-le pisker, ker si ga toliko pojedel, ko si v Kanadi moose streljal. Če dobim prvo nagrado $5.00, si bom kupila eno rdečo kikljo, da bom bolj zauber punca, če dobim pa četrto nagrado, dobiš pa ti ves fižol, da ga boš lahko seboj v Kanado peljal, ker vem, da tam nimajo tako dobrega fižola, kot ga naš Rudi prodaja.

Pa še to ti moram povedati, da Rudi že celih 14 dni diši po klobasah, guljažu in ohajčanu (najbolj po ohajčanu), ker vse te reči pripravlja za piknik. Zaupal mi je, da ima zate nekaj posebnega pripravljenega — pa nič kaj!

France iz Našega Doma je enkrat v tej koloni dražil, da bo povedal, kako se žgance kuha brez moke. Pa nismo do danes še tega recepta brale. Zato pa jaz tebi, Francek, svetujem, da prideš v nedeljo dne 10. maja na Goriškove farme na piknik. Tam nas bo gospodinj vse sorte: stare, mlade, suhe in debele, pa nas boš navadil žgance kuhati brez moke. Potem vam bomo pa ženske kuhale žgance brez moke, da boste enkrat zadovoljni. Na svidenje v nedeljo na Ruditovem pikniku—Gorenjka iz clevelandskega vinograda.

△

Nekateri ljudje, ki iščejo lepih idej, gledajo v strop, da jim od tam katera pade. Jaz pa delam to drugače: jaz se pa v takem slučaju zmislim na prešiče (svoji k svojim), pa imam takoj idejo. In eno teh idej vam bom tukajle povedal. Prišel sem namreč do prepričanja, da je najboljši sendvič — levi sendvič. To ni kočevski sendvič in ne fižolov sendvič, ampak pravi sendvič od šunke in sicer od šunke zadnjega *levega* prešičjega stegna. Zato se imenuje levi sendvič. Da vam dokažem. Vsak prešič ima po dve krači: levo in desno. In prešiči imajo navado, da se včasih počehljajo z zadnjo nogo za ušesom: iz navade ali iz potrebe. Kadar se čehlja z levo zadnjo nogo, vzdržuje ravnotežje na desni nogi, na kateri ta čas te operacije počiva vsa prešičeva teža. Vsled tega postane desna prešičeva noga in ž njo krača žilasta in trda. Kadar pa ga srbi desna stran, se pujsek lepo nasloni ob kako drevo ali korito in se lepo podrgne. Vsled tega ostane njegova leva krača lepo mehka.

Če hočete torej imeti okusen sendvič, zahtevajte vedno *levi* sendvič.

△

"Ali ti kaj poznaš kedaj pride nevihta?"

"Ja, ja, v tem imam pa skušnjo. Kadar žena reče: 'Miha, zapri okno!' in če pri tem prime v roko valjar, potem vem, da bo nevihta."

△

Mihatu je bila žena ušla in ko ga sreča prijatelj, ga sočutno nagovori:

"Smiliš se mi, dragi Miha, da imaš tako smolo."

Miha: "Kdo hudiča ti je pa povedal, da se je žena vrnila?"

Newburške novice

Hurrat, hoopee! Tako se govori v domačih krogih. Da je tako veselje, je vzrok to, ker ima v nedeljo v Maple Gardens društvo katoliških borštnarjev piknik. "Little Flower Court C. O. F" se pripravlja, da bo postreglo vsem, ki pridejo. Opozarja starše, da pripeljejo svoje prvoobhajance v Maple Gardens. Vsak izmed njih prejme lepo darilo popolnoma zastonj. Pridite pa tudi vsi drugi clevelandski borštnarji, društvo Baraga in collinwoodsko društvo vabimo na to veselico. V Maple Gardens pridete, ako greste po Lee Rd., do Raymond, po Raymond pa proti vzhodu. Če pa pridete po Center Rd., do Raymond, potem pa zavijte po Raymond proti zahodu in pridete tik mimo naših krasnih prostorov.

Društvo katoliških borštnarjev je eno najboljših organizacij. Posebno jo priporočamo mladini, fantje in tudi dekleta imajo že po nekaterih krajih v Clevelandu svoja društva, spadajoča v to velikansko, finančno najmočnejšo organizacijo. — Fantje, Catholic Order of Foresters je vaša organizacija.

V nedeljo se vrši tukaj prvo sv. obhajilo za otroke iz šole sv. Lovrenca. Starši bodo spremili svoje otroke k mizi Gospodovi, zato naj bodo pripravljeni v šoli nekaj pred deveto uro. Starši, naj ne bo vaše mesto prazno v nedeljo pri mizi Gospodovi. Pridite s svojimi malimi na ta dan v cerkev in pripeljite jih sami v božje naročje. To je največji dan vašega otroka. Že dolgo se ga veselijo. Veselijo se pa tudi tega, da pojdete vi ž njimi. Ne bodo se bali, ako boste vi poleg njih. Naj torej ne manjka niti enega očeta ali matere razen onih, katere je Bog že k sebi poklical.

Popoldne pa pripeljite svoje otroke v Maple Gardens, kjer jih bodo Borštnarji prav lepo pogostili. Tam je sedaj obilo lepega prostora, da se bodo otroci razvedrili in vi ž njimi. Vsak prvoobhajanec prejme darilce zastonj.

Ljudje so kar postajali ob poti zadnje čase, ko je mimo hitela krasna "kočija," ki bi bila za vsakega kralja ali predsednika dovolj "šport" in elegantna. Nekateri so celo klobuke jemali z glav, meneč, da se pelje škof mimo. Ko pa so pogledali bolj natanko, so videli, da je samo Kaplan. Da, John Kaplan Jr. se pelje in vozi z novo mašino Nash in sedaj že tudi prav dobro vozi. Sprva je mislil, da avtomobil tudi poskoči, če je treba, pa je izprevidel, da se ga ne izplača tako "spodbosti," da bi skakal. Samo enkrat je prehitro startal, pa je moral še isti dan k avtomobilskemu dentistu, da je dal nove zobe nekaterim trifam.

Dr. Škur in soproga sta prinesla v nedeljo malega juda v cerkev, da se sprebrne. Nič se ni upiral, niti besede ni rekel. Bil je krščen za Donald, James Kusa. Čestitamo!

Pravijo, da ni dela. Plenty dela povsod. Pri vseh hišah padajo stari plotovi. Naša vas ne izgleda več, kakor Chicago Stock Yards. Mesto plotov pa sadijo meje, katere Mr. Štefančič na Prince Ave., prav poceni daje. Ljudje sadijo rožice, drevesa in sejejo travo. Čez par tednov se bo naš kraj imenoval Shaker Heights. Včasih se je Cleveland imenoval "Forest City," to se pravi mesto v gozdu. Sadimo drevesa, da bo izgledal naš kos mesta kot gozd. Veliko se da izboljšati, samo da ima človek dobro voljo, pa delavne roke. Naš mežnar, John Keglovič, ima že cel park okoli cerkvenih hiš. Edini križ, ki ga ima sedaj, je, da mora žoge ali balle sam pobirati, ker se šolarji boje stopiti na travo, ko jim "bola" uide čez plot. Ima pač vsak človek svoje križe.

Lepe šmarnice imamo. Še lepše pa je to, da je udeležba zelo dobra. Celo zjutraj pri sv, maši ob pol šestih je že lepo število ljudi v cerkvi. Številna sv. obhajila so tudi priča ljubezni naših ljudi do Marije. Zakaj bi pa človek ne ljubil svoje matere? Slovenci so vedno častili Mater božjo, zato so se do nekaj desetletij nazaj obdržali proti krivoverstvu in odpadništvu. Naj se vekomaj glasi iz slovenskih grl: Ave Maria!

Odlična Slovenka o naši ameriški Sloveniji

Ena najizbornejših sopranistinj naše stare domovine, ga. Pavla Lovšetova, ki je gostovala pred poldrugim letom tudi med nami v Ameriki, je priobčila te dni v ženskem mesečniku "Ženski svet" svoje vtise o ameriških Slovencih. Njena umetniška duša se je z vso sestrsko ljubeznijo oklenila svojih, daleč od domovine živečih rojakov in jih je vzljubila. Veliko je ga. Lovšetova pisala po svojem odhodu iz Amerike o nas, ameriških Slovencih in pisala je o nas tako gorko in nas predstavila domovini v najlepši sliki, da so rojaki v stari domovini vendar enkrat dobili pravo sliko o našem žitju in bitju v novi domovini, povedala jim je, da nismo brezdomovinci in izgubljene duše, pač pa še vedno vredni sinovi in hčerke slovenske matere.

Tukaj prinašamo enega njenih člankov, ki se nam je zdel res vreden, da ga ponatisnemo:

Božič se bliža. Tudi tu v Clevelandu skrbe za reveže z raznimi dobrodelnimi prireditvami. Na široki St. Clairski aveniji je mnogo širokogrudnih naših trgovcev, ki so se zmenili z ženskim dobrodelnim klubom, da bodo napravili zabavo z dramskimi in koncertnimi točkami, ter s tem izdatnejše podprli božičnico siromakov. Saj je vaudeville tu najpriljubljenejše zabavišče, malo tega, malo onega, pa so nazadnje vsi zadovoljni.

Igrali in peli smo včeraj zvečer pri nabito polni dvorani, blagajniku in revežem v veliko veselje. Pa tudi na odru in za odrom je bilo živahno, skupina sodelujočih se je sukala po garderobah in na odru s sigurnostjo poklicnih igralcev. Ti ljudje menda ne poznajo treme ali pa afektiranega zvijanja, predno jih potisnejo na oder. Vsak nastopi naravno in s priprostim izrazom v očeh: "Kolikor znam in zmorem, toliko bom nudil." In na ta način lepo uspeva dobra stvar, ker je med njimi dosti takih, ki zmorejo čez diletantsko mero.

Mene je ta večer najbolj zanimal nastop najpopularnejših slovenskih pevk Amerike: Josipine Lausche-Welfove in Marije Udovičeve. Toliko sem čula o njih od prve ure, ko sem stopila na ameriška tla! Že v New Yorku so me vpraševali rojaki, če si nisva z Josie v sorodu. Pozneje sem v vsaki slovenski hiši naletela na posnekte naših lepih slovenskih pesmi, ki sta jih ti pevki razširili po celi Ameriki, in zadnja leta posluša njuna glasova tudi stara domovina, kjer pridno vrte Columbia plošče v ljubljanskem radiu in po slovenskih domovih. Seznam njunih plošč je tako obširen, da človek ostrmi; morda ga presega kak Carusov katalog, slovenski pa prav gotovo nobeden. To je najboljši dokaz, kako naši rojaki ljubijo narodno pesem in kako podjetni so naši ondotni trgovci, ki v tujini lahko od tovarnarja zahtevajo za svoj denar svoje blago in si ne dajo usiljevati samo tuje umetnosti. V domovini pa imamo od naših pevcev-prvakov (na primer Rijavca, Betetta, Šimenca itd.) komaj po par plošč, da o umetnikih manjšega kalibra niti ne govorim. "To-le sta pa naši domači primadoni: Mary in Josie" — ju šegavo predstavi in že smo vsi štirje v smehu. A le par hipov, ker igra se bliža koncu, treba bo iz "daljave" slišati "Sveto noč" in dr. Vilko (dr. Wm. Lausche) že kliče svojo četo, miga Josie in Mary, da prideta pomagat, potisne mlajšemu bratu violino pod brado, sam pa pograbi harmoniko, da bodo akordi še veličastnejši.

Vse dela, vse pomaga, kot mravlje so pridni.

Ob pavzi sta Josie in Mary že zopet pri meni.

"Kaj bosta peli?" ju vprašam.

"Ne vejm še,' 'mi odgovori v svoji mehki dolenjščini Josie. — "Kar bo brat dirigiral v orkestru, to bova peli."

Seveda, kjer je bogata zaloga, je že kaj izbire, nič skrbi!

Nikoli še nisem srečala pevk, ki bi me bile tako pevsko-kolegijalno vzljubile že v prvem hipu kot ti dve. Zgovorna, drobna Josie, s svojim čistim, srebrnim sopranom, in resna, čuteča Mary, z žametnobožajočim altom: kako idealno združenje!

Po koncertu sem morala ž njima na dom, da sta me predstavili svoji rodbini in znancem. V bližini Narodnega doma je Lauschetova domačija, v skupini prvih najstarejših domov na St. Clair Ave. v takozvani Ribnici. (Povedali so mi, da je tam okoli naseljenih največ rojakov, ki so doma od ribniške okolice, zato so ta del Clevelanda tako prekrstili).

Josie, ki je poročena z nekim Amerikancem — živinozdravnikom — na drugem koncu mesta, hodi še vedno najrajše k mami nazaj, in kadar reče 'grem domov,' takrat je treba razumeti, da gre v svojo ljubo rojstno hišo, tja, kjer ji je med vednim prepevanjem tekla mladostna doba.

Mary, ki stanuje sicer daleč v Newburghu pri svoji sestri, se čuti najbolj doma tam, kjer se poje, in ker pri Lauschetovih mnogo pojo, je tu njen drugi, prijetni dom. Ona je rojena na Notranjskem, odkoder so jo 4. letnega otroka prepeljali v novo domovino. Obe z Josie sta obiskovali samo angleške šole, zato jima je hudo, da slovenščino bolje govorita kot pišeta. Vendar se z občudovanja vredno vnemo trudita ostati Slovenki ne samo po rojstvu, temveč tudi po duševnosti. Kaj se to pravi sredi silnega vpliva tujine, obdani od ogromne angleško - ameriške mentalitete, to ve le oni, ki je kdaj opazoval kulturno životarjenje malih narodičev po velemestih. Da je naš slovenski narod v Ameriki še tako številno zastopan in uvaževan, je velika zasluga onih starejših naseljencev, ki so ustanavljali društva, kjer so se v domači besedi porazgovorili in poveselili, sebi v radost, a mnogokrat tudi bednejšim v blagor. Zlasti pevsko nadarjeni rojaki so bili živa družabna vez našega Slovenstva. In gospa Lauschetova je tip take narodno-kulturne delavke. Kot 16-letno dekle je prišla pred več kot 40 leti v Ameriko. Med neumornim delom in trpljenjem — zgodaj je obvdovela — je vzorno vzgojila svojo številno družino. Pela jim je pesmice, ki jih je prinesla s seboj z dolenjskih livad in gozdov, iz domovine našega Trubarja, Levstika, Stritarja . . . Vse bogastvo svoje revne domovine je odnesla s pesmijo v svojem srcu. In ta zaklad je vrnila z bogatimi obrestmi: s hčerko-pevko, sinom-pianistom in njihovo prijateljico je poslala v ameriški svet že nešteto naših bisernih pesmi, ki jih ne pojejo le v uteho in razvedrilo naših rojakov, temveč tudi v počast Slovenije, za katero tujci izvedo dostikrat šele, ko čujejo njene bogate napeve.

Živahna gospa je sprejela številno družbo, ki je kar preplavila sobe, z materinsko domačnostjo in v hipu mi je bilo jasno, da je pesem te energične žene morala stoterokrat odjeknili v srcih njenih otrok. Saj tu se je odigravala pesem življenja, vsa tisočkrat občutena in zaznamovana s krstom trpljenja. Josie se zdrzne, ko se spomni svojih dekliških let: "Oh, oče je umrl, ko nas je ostalo šest nepreskrbljenih. Hude čase smo imeli v družini, a peli smo vedno, tudi v žalosti, da smo priklicali s tem zadovoljnost v hišo. Če nam je kaka pesem posebno ugajala, a je imela premalo teksta, da bi jo lahko ponavljali, smo poklicali na pomoč strica, maminega brata, ki je imel izreden spomin za verze. Ako ni šlo drugače, jih je kar sam sfabriciral tako, da se je podalo k tistemu, kar smo že znali. — Ko je prišla na pomoč še Mary s svojim izdatnim altom, smo dostikrat res lahko napravili prave domače koncerte. Začelo se je vabljenje na vse strani." — "— no in danes ni prireditve, kjer bi mogli brez vaju kaj napraviti," doda vljuden častilec njunega petja.

Mary je redkobesednejša, posebno o sebi ne govori rada. A kadar zapoje katerega svojih melanholičnih solospevov, takrat pove mnogo, mnogo. — Njena bogata duša se oklepa čuvstev veselja, trpljenja, ljubezni in tuge, jih varno zaklepa v tajne globine in prežete z njeno osebno milobo vrača svetu v nežni pevski besedi. — Mary je srečen življenski filozof: vse razume in vse odpušča. Težave življenja sprejema s stoičnim mirom, prepričana, da vsako gorje enkrat konča. Njena največja žalost je ta, da se ne more posvetiti samo petju. Zlasti odkar študirata z Josie solopetje, je to hrepenenje postalo najintenzivnejša želja. In obe blagrujeta nas Evropke, ker mislita, da je v Evropi mnogo lažje postati poklicna pevka kot v Ameriki. Postati že, toda ostati — zato je treba več kot samo pevskega talenta. — — —

Naši domači koncerti postajajo vedno pogostejši. Zdi se, da smo potrebne druga drugi. Onidve znata mnogo pesmi, duetov itd., ki jih v Evropi ne poznamo, v moji pevski zalogi je zopet marsikaj, kar je njima novo. Za zabelo pa skupno posečamo koncerte svetskih umetnikov, ki v svojih programih združujejo Evropo in Ameriko.

Mary je vesten arhivar. Kar je izvajala včeraj slavna Rosa Ponselle, to mi je že danes prinesla, da naštudiram za ljubljanski koncert. Kajti njo zanima, če se bo tudi Ljubljančanom dopadel tak program.

Ona skrbi za Slovence to in onstran Oceana . . .

Josie pa zbira novo zalogo narodnih pesmi, kajti Columbia podjetje ju zopet vabi in treba bo še nekajkrat napraviti pot v New York. Dokler bo v Ameriki le par Slovencev, tako dolgo bo morala živeti tam tudi naša pesem. In da ji je usojeno še dolgo in lepo življenje, zato jamčita prijateljici Josie in Mary.

OBGLAVLJENJE ZLOČINCEV S SEKIRO

Morda je malokomu naših čitateljev znano dejstvo, da v nekaterih okrajih Nemčije še dandanes obglavljajo obsojence po srednjeveškem načinu, s sekiro. Tako je bil dne 4. maja letos obglavljen v Regensburgu, Nemčija, neki Erich Tetzner, ki je bil obsojen na smrt, ker je umoril nekega neznanca, ga potem posadil v svoj avtomobil ter vse skupaj zažgal, ker je hotel osleepariti neko zavarovalno družbo, in je hotel vso stvar prikazati tako, kakor da bi on, Tetzner, sam zgorel.

Obglavljenje se je izvršilo s sekiro, in sicer je odsekal obsojencu glavo osemdesetletni rabelj Hans Reichart, ki opravlja krvniški posel že več kot tekom ene generacije in ki je s tem usmrčenjem odrobil že šestdesetim obsojencem glave. Eksekuciji je prisostvovalo 12 meščanov, kakor zahteva nemška postava, in nekaj časnikarjev.

* Močan potres so včeraj čutili v Birmingham, Alabama.

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST

Spisal
Dr. Fr. Detela

Teta pa ni skrbela samo za sedanjost svojega nečaka, ampak bolj še za njegovo bodočnost. Uverjena, da ne bode večno živela, je premišljevala, kako bi ga oženila; zakaj tako mladih ljudi vendar ne gre ostavljati samih.

"Izbrati nevesto," je modrovala takoj drugega dne, ko je sedela pri Staničevih, "to je važna zadeva. Kaj, gospa Stanička?" Ta je pritrdila; Tajdi pa je začelo tolči srce, da se je sklonila na šivanje.

"Vi tega ne čutite toliko," je nadaljevala teta, "ker niste v takem položaju. A jaz! Verjemite mi, da po cele noči ne zatisnem očesa, ko premišljujem, kaj bi bilo prav, in kako bi bilo prav. Očak Abraham je poslal najmodrejšega izmed svojih hlapcev izbirat sinu Izaku neveste, ker je dobro vedel, da se tu na mladeniče ni čisto nič zanesti. Ti bi gledali le na gladko lice; vse drugo jim je postranska reč. Zaraditega je toliko nesrečnih zakonov na svetu. Pred vsem mora biti nevesta bogaboječa in pohlevna, taka kakor Tajda. Da, da, gospodična, nič se ne skrivajte; Vi bi bili nevesta za našega Gregorja."

Tajdo je obhajala vročina in hitela je šivati na vse pretege.

"Če bi Gregor ne imel že neveste," je povzela teta, "bi jaz rekla, naj vzame vas."

Tajdi pa se je stemnilo pred očmi, da se je zbodla globoko v prst. Težave so jo obšle in stekla je iz sobe, kjer je bil vzduh tako soparen, tako težak. Ko je teta pripovedovala pri peči, kako ljubeznivo izvoljenko da ima Gregor na Kranjskem, je pretakala Tajda solze kraj potoka. Spoznala je vsa nesrečna, kako rada ima Gregorja. Menila je bila doslej, da ga čisla kot dobrega prijatelja, in da bi se ji ne godilo hudo kot njegovi ženi. Bil je pač zakon, kakršne sklepa bolj razum kakor pa srce. "In taki so najsrečnejši," je slišala od strica in matere. Da si pa utegne Gregor izbrati drugo, na to ni mislila nikdar. O, naj bi tudi nje ne vzel, da bi le druge ne izbiral! Premišljevala je, zakaj je bil tako prijazen ves čas, če ima drugo v mislih in jela ga je dolžiti hinavstva. A oglasil se je drug glas, ki je trdil, da je on pač prijazen z vsemi ljudmi. Spomin ji je ponavljal njegove besede, pogovore, ki sta jih imela med seboj in izkušala je iztisniti iz njih le količkaj več od navadne priljudnosti, a zaman. Kar se ji je glasilo prej kot iskrena ljubezen, to so se ji zdele zdaj le besede. Oh, da se meni ona zanj in da se je dala tako preslepiti svoji domišljiji! A nekdaj, nekdaj gotovo še ni mislil na drugo. Spominjala se je prošle pomladi, spominjala zimskega jutra, ko je bil prišel z vojsko na Gornji grad in kako je bila ona prevzetna in razžaljiva. Sama je kriva, da je njo pozabil. Oh, ošabnost, kako kaznuješ sama sebe. A kaj pomaga prepozen kes! Pripeljal bo Gregor nevesto, ki bo njej večen oponos, da je izgubila takega mladeniča. Tako je čakala obupana v vrtcu, da odide teta Mina in žalostna se je vrnila k svojemu delu: Mati je takoj slutila, kaj ji je; zakaj tudi ona se je natihem nadejala, da vzame Gregor hčer. Pusto je bilo pri srcu tudi njej, zato ni nadlegovala Tajde z vprašanji, ampak prepuščala času, da jo potolaži.

Tajda je začela kmalu tožiti, kako dolgočasno da je v Gornjem gradu, odkar je odpravljen samostan, kako dolge da so zime, kako odljuden kraj in jela je nadlegovati mater, naj se vendar preselita. Mati je ugovarjala in pogovarjala in milovala v srcu nesrečno dete in premišljevala sama, če bi nemara res ne bila selitev najboljše zdravilo.

Nič več ni obiskala Tajda Gregorja, nič ni več povpraševala, kako se ima, ampak trudila se je, da si ga izbije iz glave. A trud ni bil lahak. Bledela je Tajda in hujšala in minila jo je prejšnja veselost, tako da jo je začel izpraševati stric, če je bolna.

"Tajda, ti nisi srečna," ji je dejal pater Benedikt.

"Kako da ne?" se je nasmihala ona. "Saj imam, česar želim."

"A vesela nisi, kakor si bila prej."

"To je zato, ker je zima," se je izgovarjala ona. "Kadar pride pomlad, bo zbudila zopet petje in radost." Stric pa je zmajeval z glavo in izpraševal sestro,, kaj da ima Tajda, dokler ni izvedel resnice."

Kako neprijetno je ta presenetila patra Benedikta, ki si je bil že tako lepo uredil domačijo v prijetni zavesti, da je ne ostavi nikdar več. Zdaj se mu je pokazalo v drugačni luči prijazno občevanje mlade dvojice. Tudi on se je čutil nesrečnega, zlasti ker si je očital,, da je nekoliko sam zakrivil to nezgodo. On je seznanil Gregorja s Tajdo, on ga je peljal k njegovi materi, in pred njegovimi starimi slepimi očmi sta se menila. Oh, da ne more dobiti pokoja na zemlji! Ni se čudil, da si želi Tajda proč iz tega kraja, marveč je potegnil ž njo, ko je dobro premislil okoliščine.

(Dalje prihodnjič).

DNEVNE VESTI

Obupen boj z mladimi zločinski v New Yorku

New York, 8. maja. Policija je tu aretirala 20 letnega Francis Crowley in njegovega 21 let starega tovariša Rudolph Durniger. Oba sta bila obdolžena, da sta povzročila neštevilno ropov, poleg tega sta pa ustrelila dva policista. Zločinca sta se zabarikadirala v neki hiši na W. 90th St. in šele, ko je hišo naskočilo 150 policistov, ki so neprestano streljali v stanovanje morilcev in metali v notranjost smrdljive bombe, sta se mlada bandita podala. Crowley je bil nevarno ranjen pri streljanju, in so ga morali odnesti iz hiše na nosilnicah. Skupaj z banditi so prijeli tudi njih priležnico, Miss Helen Walsh, ki je obdolžena, da je banditoma pomagala pri njih delu, dasi je šele 16 let stara.

Intrige romunskega kralja in kraljice

Dunaj, 8. maja. Pretekle dni se je mudil jugoslovanski kralj Aleksander v Bukarešti, in ob tej priliki je romunski kralj Karl naprosil Aleksandra, da pregovori njegovo ločeno ženo, da se izseli iz Romunije. Kralj Aleksander je baje obljubil Karlu, da bo povabil bivšo kraljico Heleno k sebi v Belgrad, nakar bo odpotovala z njim na Bled, kjer se bo Aleksander mudil več mesecev. Helena namerava pozneje za stalno se naseliti v Franciji.

Tudi bučele imajo svoje dobrote za ljudi

Scranton, Penna., 8. maja. 61 letno Mrs. Alice Collins v tem mestu je včeraj pičila bučela ali čebela, kakor že hočete. Mrs. Collins je bila dvajset let nema. Takoj ko jo je pičila čebela, je pa začela govoriti. Mrs. Collins se je nahajala v bolnišnici, in ker je bil lep dan, so jo strežnice peljale ven na vrt. Pri tem je starko pičila čebela, in pik živalice je starko tako prestrašil, da je začela kričati in govoriti.

Delavci in vojni veterani proti prohibiciji

Washington, 8. maja. Ameriška delavska federacija in Zveza vojnih veteranov nameravati ustanoviti tretjo politično stranko, katere borba bo naperjena za odpravo prohibicije. Tozadevno so že napeljana posebna pogajanja.

Jako važno naznanilo

Skupna društva SDZ v Collinwoodu opozarjajo vse tiste, ki imajo vstopnice v predprodaji, da iste izročite svojim tajnikom do sobote. In enako opozarjamo tudi vse tajnike, da izroče vse tajniku društva "Blejsko jezero," da bo vse na rokah za nedeljo, posebno vsi listki. Torej ne pozabite izročite vsega, kar ste prodali, in česar niste prodali. Dalje se opozarja vse delavce, ki ste prevzeli kako delo, da ste v nedeljo gotovo na mestu. Odbor za sestavo dobitkov naj bo gotovo na svojem mestu v spodnji dvorani SDD v nedeljo dopoldne ob devetih, da uredimo vse dobitke in da bo vse točno. — Glede programa se opozarja, da se bo isti pričel točno ob 7:30 zvečer, torej ste prošeni, da pridete zgodaj, posebno ako hočete dobiti sedež, ker vstopnic je mnogo razprodanih in kdor bo prej prišel, bo dobil sedež, dočim se bodo morali drugi zadovoljiti s stojiščem.

Program je tako lep, da je vreden vstopnine 50c, torej pridite, poleg tega pa gre tudi za blag namen, namreč za brezposelne člane teh društev.—Odbor skupnih društev.

Odbor skupnih društev

Moderna hiša

naprodaj na 13704 Darley Ave., v bližini Lake Shore bulevarda in 140. ceste. Hiša ima 6 sob, garažo. Koliko ponudite? Lastnika se pokliče lahko po telefonu: GLenville 3429.

Stanovanje

se da v najem, hiša sama za sebe, na 6513 Schaeffer Ave., Pozve se na 1171 E. 58th St.

Vabilo na sejo!

Podružnica št. 25 Slovenske ženske Zveze vabi vse članice, da se udeležijo v pondeljek, 11. maja seje, kjer se bo vse potrebno ukrenilo, kar še manjka za slavnost, ki se vrši 14. junija. Čas hitro poteka. Pridite torej gotovo na to sejo. Po seji bomo pa imele nekoliko igre v počast vsem materam naše podružnice. Le pridite, boste šle zadovoljne domov. Ne pozabite pripeljati kaj novih članic, kajti kampanja je samo še dva meseca v teku. Pozdrav — M. Otoničar, tajnica.

Odda se

stanovanje, obstoječe iz petih sob, vse ugodnosti, na 6230 Carl Ave. Stanovanje štirih sob na 1097 E. 64th St. Pozve se na 6614 St. Clair Ave. (111)

Pohištvo

za pet sob naprodaj. Proda se tudi piano. Lahko vzamete vse skupaj ali vsako posebej. Proda se radi odhoda iz mesta. — 14115 Baldwin Ave. East Cleveland. (111)

Farma naprodaj

obsega 65 akrov, ob fini javni cesti, hiša ima 6 sob, elektrika, furnez, druga poslopja, sadna drevesa, grozdje, sladkorni trs, gozd, lepa voda, blizu cerkve in šole. Otroci se z busom zastonj vozijo v šolo. Tržnica v bližini. Cena $4900. Se ne zamenja. Vprašajte na 8032 Bancroft Ave. (110)

Stanovanje

se da v najem. Tri sobe, spodaj. Kopališče. Odda se tudi štiri sobe zgorej, kopališče. — Vprašajte na 1139 Norwood Rd. (110)

Priporočilo

Priporočam se rojakom, da mi poverijo, da jim preračunam stroške novih stavb. Pa tudi vsakovrstna popravila sprejemam. Vse delo se izvrši točno in po nizkih cenah.

Lorenc Rokavc

mizar, gradbenik in stavbenik. 705 E. 162nd St. Tel. Glenville 8860. (Sat. May 16).

SLOVENSKA BRIVNICA

Frank A. Gredence

6124 ST. CLAIR AVE.

(prej J. Ropar)

HENRIK SIENKIEWICZ

POTOP

iz poljščine prevel
DR. RUDOLF MOLE

(Nadaljevanje)

"Gospod Sapieha ne pristane na tak dogovor," je rekel. "Rad bi te imel, toda s svojo knežjo besedo sem porok za tvojo varnost."

"Po onem vojaku napišem gospodu hetmanu, da sem ostal dobrovoljno."

"A on bo zahteval, naj te odpošljem navzlic tvoji volji. Preveč velike usluge si mu storil. In Sakoviča mi ne pusti, a Sakoviča cenim več nego tebe."

"Torej oprosti, vaša knežja milost tega vojaka, a jaz se ti postavim na besedo, kamor zahtevaš"

"Jutri bom moral morda leči. Zato mi ni mar za pojutrišnje dogovore."

"Zaklinjam vašo knežjo milost! Za tega človeka. . ."

"Kaj?"

"Odpustim maščevanje."

"Vidiš, gospod Kmitic, mnogokrat sem hodil na medveda s kopjem, a ne zaradi tega, ker sem moral, temveč iz veselja. Rad imam, če mi grozi kaka nevarnost, ker se mi življenje tako manj studi. Zato si tudi tvoje maščevanje ohranim kot veselje, ne glede na to, da ti moram priznati, da spadaš med take medvede, ki sami iščejo strelca."

"Vaša knežja milost," je dejal Kmitic, "za malo milosrdje često Bog odpušča velike grehe.. Nihče izmed nas ne ve, kdaj mu treba stopiti pred Kristusovo sodbo."

"Dovolj!" ga je prekinil knez. "Jaz si tudi navzlic mrzlici delam psalme, da bi imel kako zaslugo pred Bogom, a če bi potreboval predikanta, bi svojega pozval. Ti ne znaš prositi dovolj pokorno in delaš ovinke. Jaz ti dam sam priliko: udari jutri v bitki na gospoda Sapieho, a pojutrišnjem ti tega navadnega vojaka izpustim in odpustim tebi tvojo krivdo. Izdal si Radzivile, izdaj še Sapieho!"

"Ali je to zadnja beseda vaše knežje milosti? Pri vsem svetu zaklinjam vašo knežjo milost, da. . ."

"Ne! Naj te vragi vzamejo, dobro! In na obrazu se izpreminjaš. Ne prihajaj mi preblizu, zakaj, dasi me je sram klicati ljudi, toda vendar, glej tu! Prevelik drznež si!"

Pri teh besedah je pokazal Boguslav izpod kožuha, s katerim je bil pokrit, cevko pištole in začel gledati z iskrečimi očmi Kmiticu v oči.

"Vaša knežja milost!" je zakričal Kmitic, sklenivši roke kakor za prošnjo, toda z obrazom izpremenjenim od srda.

"Torej ti prosiš in groziš?" je rekel Boguslav, "vrat pripogibaš, a vrag ti za vratnikom brusi zope proti meni? Iz oči ti bliska ošabnost, a v ustih ti grmi kakor v oblakih? S čelom k Radzivilovskim nogam, če prosiš, gospodič! Z glavo bij ob tla, potem ti odgovorim!"

Obraz gospoda Andreja je bil bled kakor cunja, z roko si je pogladil mokro čelo, in je odgovoril s tako pretrganim glasom, kakor bi se bila mrzlica, na kateri je trpel knez, naenkrat vrgla nanj."

"Če vaša knežja milost izpusti tega starega vojaka, tedaj sem jaz pripravljen pred vašo knežjo milostjo pasti na. . . kolena."

Zadovoljstvo je zabliskalo v Boguslavovih očeh. Sovražnika je spokoril, upognil ponosni vrat. Boljše hrane ni mogel dati svojemu sovraštvu in maščevanju.

Kmitic pa je stal pred njim z naježenimi lasmi, drgetajoč po vsem telesu. Njegovo obličje, še v miru podobno jastrebovi glavi, je spominjalo sedaj na razjarjeno roparsko ptico. Nisi mogel uganiti, ali se vrže knezu na kolena ali na njegove prsi.

In Boguslav ga ni spustil izpred oči in rekel:

"Pred pričami! Pred ljudmi."

In obrnil se je k durim in zaklical:

"Sem, ljudje!"

Skozi odprte duri je stopilo nekoliko dvorjanov, Poljakov in inozemcev. Za njimi so začeli prihajati oficirji.

"Gospodje!" je rekel knez, — "evo, gospod Kmitic, oršanski praporščak in poslanec gospoda Sapiehe, me hoče prositi za milost in hoče imeti vas vse za priče."

Kmitic se je zavrtel kakor pijanec, zapečal in padel Boguslavu pred noge.

In knez jih je nalašč iztegnil, da se je konec njegovega škornja dotikal vitezovega čela.

Vsi so gledali molče in osupli vsled slavnega imena kakor tudi radi tega, da je oni, ki nosi to ime, sedaj poslanec gospoda Sapiehe. Vsi so tudi razumeli, da se godi nekaj nenavadnega.

Vtem je knez vstal in brez besede odšel v sosednjo sobo, pomignil samo dvema dvorjanoma, naj gresta ž njim.

Kmitic se je dvignil. Na njegovem obrazu ni bilo več ne jeze, ne razdražljivosti, temveč le brezčutje in malomarnost. Zdelo se je, da se popolnoma nič ne zaveda, kaj se godi ž njim in da je njegova energija popolnoma strta.

Minilo je pol ure, ena ura. Pod oknom se je slišal topot konjskih kopit in enakomerni koraki vojakov, on je sedel venomer, kakor bi bil iz kamna.

Naenkrat so se odprla vrata iz veže. Vstopil je oficir, nekdanji znanec Kmitičev iz Birž, in ž njimi osem vojakov, štirje z mušketami in štirje brez pušk, samo s sabljami.

"Gospod polkovnik, vstani!" je rekel vljudno oficir.

"Glovbič,'" je rekel, spoznavši oficirja.

"Imam povelje, zvezati vaši milosti roke in odvesti za Janov. To zvezanje je samo začasno, potem vaša milost lahko odide. Radi tega prosim, da se vaša milost ne upira."

"Zveži!" je odgovoril Kmitic.

In dovolil je, da so ga zvezali. Toda nog mu niso zvezali. Oficir ga je peljal iz sobe in ga je spremil peš skozi Janov. Potem so hodili še eno uro. Medpotoma se jim je pridružilo nekoliko jezdecev. Kmitic je slišal, da se razgovarjajo po poljsko. Poljaki, ki so še služili pri Boguslavu, so vsi poznali Kmitičevo ime in radi tega so bili vsi zelo radovedni, kaj se bo zgodilo ž njim. Oddelek je šel mimo brezovega loga in se je znašel na praznem polju, kjer je zagledal gospod Andrej oddelek lahkega poljskega Boguslavovega prapora.

Vojaki so stali v četverokotu, v sredi je bil prostor, na njem le dva vojaka, držeča konje, ki so bili opravljeni z jermeni, in nekoliko ljudi z bakljami.

Pri njih razsvetljavi je ugledal gospod Andrej sveže priostren kol, ležeč na zemlji in pritrjen z drugim koncem na debelo deblo drevesa.

Kmiticu zagomaze nehote po telesu mravlje.

"To je zame," si je mislil, "s konji me da navleči na kol. Iz maščevanja — posveča Sakoviča!"

Toda motil se je, kol je bil pripravljen za Soroko.

Pri migotajočih plamenčkih je uzrl gospod Andrej samega Soroko; stari vojak je sedel poleg debla na klopi, brez čapke in z zvezanimi rokami, stražili so ga štirje vojaki. Neki človek, oblečen v polkožušček brez rokavov, mu je podajal v tem hipu v plitki čaši žganja, ki ga je izpil Soroka precej željno. Ko je izpil, je izpljunil, a ker so zaš v tistem hipu postavili Kmitica med oba ognja v prvi vrsti, zato ga je vojak opazil, skočil pokonci in se vzravnal, kakor bi bil na vojaški paradi.

"Soroka!" je zaječal naposled Kmitic.

"Na povelje!" je odgovoril vojak.

In zopet je nastalo molčanje. Kaj sta si imela povedati v tem trenutku? V tem se je rabelj, ki je poprej podajal Soroki žganja, približal.

"No, stari," je dejal, "čas je prišel!"

"Kar navlecite me!"

"Ne boj se!"

Soroka se ni bal, ko pa je začutil na sebi rabljevo roko, je začel naglo sopsti, naposled je rekel:

"Še žganja!"

"Ni ga!"

Naenkrat je stopil vojak iz vrste ter mu podal steklenico:

"Tu je. Dajte mu ga!"

"V red!" je zapovedal Glovbič.

Vendar je človek v kožušku prislonil steklenico Soroki do ust, on ga je pil obilo; ko je izpil, se je globoko oddahnil.

"Evo!" je rekel, "vojaška usoda, za trideset let službe. . . No, če je čas, pa naj bo!"

Drugi rabelj se je približal in začela sta ga slačiti.

Nastal je trenutek tišine.

Baklje so se tresle v rokah ljudi. Vsem je postalo grozno.

V tem je nastalo med vrstami mrmranje in postalo čimdalje glasnejše. Vojak ni rabelj. Sam zadaja smrt, a muk ne ljubi.

"Molčite!" je zakričal Glovbič.

Naenkrat je Kmitic zakričal tako glasno, kakor bi njega samega vlekli na kol:

"Stoj!"

Rablja sta prenehala nehote. Vsi so obrnili oči na Kmitica.

"Vojaki!" je zakričal gospod Andrej. "Knez Boguslav je izdajica proti kralju in ljudovladi! Vas zjutraj obkolijo in boste posekani do zadnjega! Izdajici služite! A kdor zavrže službo, zavrže izdajico, temu odpuščanje kraljevo, odpuščanje hetmanovo! Izbirajte! Smrt in sramota, ali pa nagrada jutri! Mezdo vam plačam in cekin na glavo, dva cekina na glavo! Izbirajte! Ne spodobi se, da vi, vrli vojaki, služite izdajici! Živel kralj! Živel veliki hetman litevski!"

Šunder se je izpremenil v velik in glasen hrup. Vrste so se zlomile.

Nekaj glasov je zakričalo:

"Živel kralj! Dovolj službe!"

"Na pogibelj izdajice!"

"Stojte, stojte!" so vreščali drugi glasovi.

"Jutri boste umirali v sramoti!" je kričal Kmitic.

"Tatarji so v Suhovolu!"

"Knez izdajica!"

"Proti kralju se bojujemo!"

"Bij!"

"Stoj!"

V zmešnjavi je neka sablja presekala vrvi, s katerimi so bile gospodu Kmiticu zvezane roke. Ta je skočil v tem hipu na enega izmed onih konj, ki so imeli povleči Soroko na kol in je kriknil že s konja:

"Za menoj! K hetmanu!" je kriknil.

"Grem! Živel kralj!" je zavpil Glovbič.

"Živel!" je odgovorilo petdeset glasov in petdeset sabelj se je obenem zablisnilo.

"Na konja, Soroka!" je zapovedal vnovič Kmitic.

Bili so tudi taki, ki so se hoteli upirati, a videč gole sablje, so umolknili. Edino eden je obrnil konja in izginil čez hip izpred oči. Baklje so ugasnile, tema je objela vse.

"Za menoj!" se je razlegel tedaj Kmitičev glas.

In tropa ljudi brez reda je zapustila mesto, potem pa se razvila v dolgo kačo.

Ko so prešli dve ali tri staje, so naleteli na straže pešcev, ki so v večjih trumah imeli zaseden brezov log, ležeč na levi strani.

"Kdo prihaja?" so se oglasili glasovi.

"Glovbič s prednjo stražo!"

"Geslo?"

"Trombe!"

"Prosto!"

In jezdili so mimo, ne da bi se preveč žurili, potem pa so se spustili v najhujši dir.

"Soroka!" je rekel Kmitic.

"Na povelje!" se je oglasil poleg stražmojster.

Kmitic ni rekel več besede, samo roko je stegnil, položil je dlan na stražmojstrovo glavo — kakor bi se hotel prepričati, če je poleg.

Vojak pa je molče pritisnil to dlan k ustom.

V tem se je oglasil Glovbič z druge strani.

"Vaša milost, že davno sem hotel to storiti, kar sem storil sedaj."

"Ne bo vam žal!"

"Vse svoje življenje bom hvaležen vaši milosti."

"Poslušaj, Glovbič, čemu je poslal na eksekucijo knez vas, a ne tujezemskega regimenta?"

"Ker je hotel vašo milost pred Poljaki osramotiti. Tuji vojak ne pozna vaše milosti."

"In meni se ni imelo nič zgoditi?"

"Vaši milosti sem imel povelje razvezati vrvi. Če bi se pa hotela vaša milost postaviti za obrambo Soroke, smo jo imeli postaviti pred kneza radi kazni."

"Torej je hotel tudi Sakoviča žrtvovati," je zamrmral Kmitic.

V tem se je bil v Janovu knez Boguslav, premagan od mrzlice in dnevnega truda, že položil v postelj. Iz globokega sna ga je zbudil šum pred vrati in trkanje na vrata.

"Vaša knežja milost!" je klicalo nekoliko glasov.

"Spi! Ne budite ga!" so odgovarjali paži.

Toda knez je sedel na postelji in zakričal:

"Luči!"

Prinesli so luč, a obenem je vstopil službeni oficir.

"Vaša knežja milost," je rekel, "Sapiehov poslanec je našuntal Glovbičev prapor in ga odpeljal k hetmanu."

(Dalje prihodnjič.)

Harry Drill je bil aretiran v St. Paulu, Minn. na zahtevo njegove mlade žene, katero je siloma odpeljal iz New Yorka, kjer je pohajala v višjo šolo. On pa trdi, da je šla žena prostovoljno ž njim.

V SPOMIN

TRINAJSTE OBLETNICE SMRTI NAŠE NADVSE LJUBLJENE IN NEPOZABNE HČERKE IN SESTRICE

Dorothy Sternad

ki je preminula 10. maja, 1919.

Ljuba hčerka, draga sestra,
komaj stara leti dve,
ko si v večnost se podala
gori tje med angelce.

Ko na parah si ležala
v belo vsa oblečena,
bila si kot da si živa,
hčerka naša ljubljena.

Milo so zvonovi peli,
Tebe pa tja v grob neso;
tamkaj snivaš večno spanje—
nam pa v srcu je hudo.

Žalujoči ostali:

Louis in Josephine Sternad, starši.
Louis, Joe, Edward, Rudolf, bratje.
Josephine, Theresa, sestri.

SEDAJ se nahaja naša trgovina nasproti A. Grdina in Sinovi Furniture Store, na 15302 Waterloo Rd.
FRANK JELERČIČ

Leopold Kushlan
SLOVENSKI ODVETNIK
Čez dan:
513 ULMER BUILDING
Zvečer od 6. do 8.
6411 ST. CLAIR AVE.
Soba št. 7. Tel. RAnd. 5105
Tel. CHerry 3982

JOHN SRAKAR
669 E. 159th St.
GLenville 4152
stavbeni mizar, izvršuje po nizkih cenah vsa dela v popravila na vaših hišah.

Podplati in pete
VSAKE VELIKOSTI
95c IN VEČ
Kozan's Shoe Repairing
6528 St. Clair Ave.

Materin dan, 10. maj
Če mislite razveseliti svojo drago mamico s finim zavojčkom čokoladnih bonbončkov, stopite v trgovino
MARY KUSHLAN
V SLOV. NARODNEM DOMU
6415 St. Clair Ave.
ENdicott 9566
kjer vam bo vljudno postregla.
Se priporočam

DOBER PREMOG!
Točna postrežba!
The Hill Coal Co.
1261 MARQUETTE RD.
Stari Cimpermanovi prostori
HEnderson 5798
FRANK ARKO, zastopnik

Naznanilo

RADI OPUSTITVE TRGOVINE JE SPLOŠNA RAZPRODAJA POD NAKUPNO CENO (WHOLESALE PRICES) VSEMU GROCERIJSKEMU BLAGU

Kdor hoče prihraniti denar, naj ne zamudi te ugodne prilike.

Proda se po nizki ceni dobro ohranjena grocerijska in mesarska oprema. Tudi trgovski prostor se da v najem.

Valentin Topolavac
15416 Saranac Rd.
v prostorih MR. IVANČIČA

NAZNANILO

Cenjenim rojakom in odjemalcem sporočam, da sem se preselil iz 15416 Saranac Rd. na

830 Babbitt Road

V novih lokalih bom vodil grocerijo in konfekcijsko trgovino.

V zagotovilu dobre postrežbe po zmerno nizkih cenah, se tudi v nadaljno rojakom toplo priporočam.

FRANK BUČAR

A. J. ŽUŽEK
ODVETNIK
Urad: 210 Engineers Bldg. — Main 8038
Stanovanje: 15708 Parkgrove Ave. — Kenmore 2857-J